

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS OFICIALIOSIOS STATISTIKOS IR VALSTYBĖS DUOMENŲ VALDYSENOS ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo įgyvendinimo“ projekto (pateiktos pastabos dėl Valstybės duomenų gavimo, tvarkymo ir teikimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas))			
Eil. Nr.	Institucija	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
1.	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos	<p><i>1. Dėl Aprašo 5 punkto.</i> Siūlome patikslinti, kad pirminių duomenų struktūrų aprašai yra parengiami Valstybės duomenų agentūros (toliau — Agentūra) ir valstybės registrų, informacinių sistemų duomenų valdytojų ir (ar) tvarkytojų suderintu terminu, kadangi Agentūra, nežinodama duomenų specifiškumo, tikslios aibės ir dydžio, gali nustatyti per trumpą laiką duomenų struktūros aprašams pateikti. Be to, manome, kad duomenų valdytojai ir (ar) tvarkytojai Agentūrai turi pateikti ne visų savo valdomų ir (ar) tvarkomų pirminių duomenų struktūrų aprašus, bet tik tų pirminių duomenų, kurių yra prašoma, ir kurie teikiami Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje numatytiems tikslams įgyvendinti, todėl manome, kad reikalinga koreguoti Aprašo 5 punktą.</p> <p>„... Be to, manome, kad duomenų valdytojai ir (ar) tvarkytojai Agentūrai turi pateikti ne visų savo valdomų ir (ar) tvarkomų pirminių duomenų struktūrų aprašus, bet tik tų pirminių duomenų, kurių yra prašoma, ir kurie teikiami Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje numatytiems tikslams įgyvendinti, todėl manome, kad reikalinga koreguoti Aprašo 5 punktą.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymu siekiama įgalinti platesnį valstybės duomenų panaudojimą ir patenkinti poreikį greitai gauti ir teikti valstybės duomenis. Suderinti terminą susitarimu su kiekvienu valstybės registrų, informacinių sistemų duomenų valdytoju ir (ar) tvarkytoju būtų sudėtinga, kartais ir visai neįmanoma bei nebūtų pasiekti Įstatymo tikslai operatyviai gauti, teikti valstybės duomenis, todėl Apraše nustatomas maksimalus 30 dienų terminas, kuris, manytina, yra pakankamas.</p> <p>Atsižvelgiant į Valstybės duomenų valdysenos darbų programos vykdymą ir ypač įgyvendinamą Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ projektą „Valstybės informacinių išteklių integracija į valstybės duomenų ežerą“ (toliau – NKL projektas), kai Agentūrai yra iškeltas tikslas integruoti visas valstybines informacines sistemas ir registrus per nustatytus terminus, negalima kliautis vien tik duomenų teikėjų gera valia ir teisingu situacijos supratimu, kiek poreikis teikti metaduomenis Agentūrai yra prioritetinis tarp kitų duomenų teikėjo darbų. Todėl termino nustatymas turėtų likti.</p> <p>Siūlomas teisinis reguliavimas neleistų įgyvendinti VDV IS tikslų – užtikrinti greitą duomenų prieinamumą priimant sprendimus. Be to, siūlymas neracionalus ir įgyvendinimo prasme, nes duomenų poreikis Įstatyme nustatytiems tikslams yra greitai kintantis – kiekvienąkart</p>

			atsiradus poreikiui reikėtų parengti pirminių metaduomenų aprašus, tačiau prieš tai dar būtų gaišamas laikas aiškinantis, kurioje valstybės informacinėje sistemoje yra reikalingi duomenys.
		<p>2. <u>Dėl Aprašo 6 punkto.</u> Be to, manome, kad nėra teisinga, kad pati Agentūra gali nustatyti ne ilgesnį kaip 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų arba 5 (penkių) darbo dienų, kai valstybės duomenys teikiami esant paskelbtai nepaprastajai padėčiai ar ekstremaliajai situacijai, terminą duomenims pateikti, kadangi tik duomenų teikėjas gali įvertinti duomenų specifiškumą, dydį ir laiką, per kurį duomenys galėtų būti pateikti. Įvertinę dabartinę duomenų teikimo praktiką, abejojame, ar tikrai visais atvejais duomenys būtų pateikti laiku per Apraše numatytą terminą. Atsižvelgę į tai, siūlome nusimatyti, kad duomenų teikimo terminas yra suderinamas Agentūros ir duomenų teikėjo kartu.</p> <p>VMI prie FM 2022-12-22 išvadoje Nr. R-5211 teigėme, kad 6 punkte „...nėra reglamentuota, kokius reikalavimus turi atitikti toks Agentūros kreipimasis. Pavyzdžiui, savo prašyme Agentūra turėtų nurodyti, ar oficialiosios statistikos tikslams valstybės duomenys bus tvarkomi kartu su statistiniais duomenimis (ši informacija duomenų teikėjui reikalinga, siekiant išsiaiškinti, ar pagal Įstatymo 21 straipsnio 3 dalį reikia sudaryti duomenų teikimo sutartį), duomenų gavimo teisinį pagrindą, konkrečią duomenų aibę ir pan.“ 6 punktą papildėte pažymėta vieta, tačiau iš jos neaišku, kas įeitų į „kitą reikalingą informaciją“, manome, kad galimos šios vietos skirtingos interpretacijos. Siūlome papildomai 6 punktą patikslinti, kad Agentūra, kreipdamasi į valstybės duomenų teikėjus, papildomai turi nurodyti ir duomenų naudojimo tikslus bei teisinius pagrindus duomenims gauti.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymo 22 straipsnio 2 dalies 1 punkte ir 21 straipsnio 4 dalyje atitinkamai nustatyti 30 kalendorinių dienų arba 5 darbo dienų terminai. Įstatymu nustatyti terminai negali būti keičiami jo įgyvendinamuoju teisės aktu ar susitarimu.</p> <p>Už gaunamų duomenų naudojimą Įstatyme nustatytiems tikslams atsako Agentūra, o ne pirminių duomenų valdytojas, todėl siūlymas, mūsų nuomone, yra perteklinis, nes duomenų teikėjas negali kvestionuoti duomenų gavimo tikslo ir teisinio pagrindo.</p>
		3. <u>Dėl Aprašo 8 punkto.</u> Šiame punkte numatyta, kad iš	Neatsižvelgta.

	<p>registrų, informacinių sistemų į Valstybės duomenų valdysenos informacinę sistemą (toliau — VDVIS) teikiamos pirminių duomenų, administracinių duomenų kopijos, informacija, dokumentai ir (arba) jų kopijos pagal standartizuotus duomenų teikimo sąlygų aprašus, netaikant Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme nustatytų reikalavimų dėl sutarčių sudarymo. Iš šios formuluotės lieka neaišku, ar įsigaliojus Aprašui sudarytos duomenų teikimo sutartys galios ir ar toks duomenų teikimo būdas išliks?</p> <p>Tokia 8 punkto formuluotė nėra tinkama: Paprastai duomenų teikimo sąlygas rengia Teikėjas, nes tik jis geriausiai žino savo duomenis. Pagal su VDA suderintą duomenų teikimo sutartį, į VDV IS teikiami 27 duomenų rinkiniai. Ir jie teikiami nesinaudojant standartinę VDV IS jungtimi. Todėl lygiai taip pat, kaip ir 10 p., būtina išlyga, kad gali būti ir kitaip nei dabar nurodyta. Pvz., galima būtų papildyti antrą šio punkto sakinį: „Kai duomenys į VDV IS teikiami nenaudojant standartinę VDV IS jungtį arba, kai teikiami ne iš registrų ir informacinių sistemų, duomenys teikiami pagal atskirus susitarimus.“</p>	<p>Iki 2023 m. sausio 1 d. pasirašytos sutartys su duomenų teikėjais galios tol, kol nebus poreikio jų keisti. Naujų sutarčių, taikant Įstatymo 21 straipsnio 3 dalyje nustatytą išimtį, neplanuojama sudaryti.</p> <p>Duomenų valdysenos reformos esmė – centralizavimas, taip išsprendžiant duomenų fragmentacijos problemą. Siūlymas sukeltų riziką nepasiekti Įstatymu nustatytos reformos tikslų.</p> <p>Pažymėtina, kad ne su visais duomenų teikėjais duomenų gavimo procesas vyko (vyksta) sklandžiai. Atsižvelgiant į tai, kad Agentūrai keliamas tikslas realizuoti integracijas su visomis valstybės informacinėmis sistemomis ir registrais, taip pat teikti duomenis kitoms institucijoms jų valdysenos darbams atlikti, Agentūra privalo turėti svertų ir galimybę pasiūlyti konkrečius būdus teikėjams, kiek įmanoma pagal duomenų teikėjų galimybes.</p>
	<p>4. <u>Dėl Aprašo 10 punkto.</u> Pagal jį, kai standartinės VDVIS jungties naudoti neįmanoma, kitą VDVIS duomenų dalijimosi būdą parenka Agentūra, įvertinusi kito būdo taikymo sąnaudų ir naudos santykį bei tinkamą duomenų apsaugos lygį. Ir toliau laikomės nuomonės, kad duomenų teikimo būdas turi būti priimtas abiejų šalių susitarimu, kadangi ši būdą nustačius Agentūrai, jis gali būti netinkamas kitai šaliai dėl didelių finansinių sąnaudų ir žmogiškųjų išteklių.</p> <p>✓ Šiame punkte kalba eina apie išskirtinius atvejus, kai VDV IS jungtis nėra naudojama (būtent taip yra</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymu siekiama įgalinti greitą valstybės duomenų gavimą ir teikimą. Duomenų teikimo būdus suderinti susitarimu su kiekvienu valstybės registrų, informacinių sistemų duomenų valdytoju ir (ar) tvarkytoju sudėtinga ir nebūtų pasiekti Įstatymo tikslai operatyviai gauti ir teikti valstybės duomenis. Agentūra pagal Įstatymo 5 straipsnio 1 dalį yra įstaiga, dalyvaujanti formuojant valstybės politiką valstybės duomenų valdysenos srityje, todėl tai Agentūros kompetencijos klausimas. Be to, pagal Valstybės duomenų agentūros nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 21</p>

		<p>teikiant duomenis iš VMI);</p> <p>✓ Kadangi yra logiškas reikalavimas, kad kitas duomenų teikimo būdas turi būti pasirinktas įvertinus „...kito būdo taikymo sąnaudų ir naudos santykį bei tinkamą duomenų apsaugos lygį“, manome, kad tai geriausiai įvertinti gali būtent Teikėjas. Todėl manytume, jog būtų korektiška, jei kitas duomenų teikimo būdas būtų pasirinktas bendru sutarimu.</p>	<p>d. Nr. 1295 „Dėl Valstybės duomenų agentūros nuostatų patvirtinimo“, 14.13 papunktį Agentūra turi teisę nustatyti valstybės duomenų teikimo būdus.</p> <p>Pažymėtina, kad bus vykdoma komunikacija su duomenų teikėju dėl perdavimo būdo ir atsižvelgiama į jų galimybes. Vis dėlto duomenų teikimo būdai privalo atitikti minimalias Agentūros nustatytas sąlygas, todėl Agentūra turėtų turėti lemiamą įtaką pasirinktam duomenų teikimo būdai, atsižvelgiant į duomenų teikėjo galimybes.</p> <p>Duomenų valdysenos reformos esmė – centralizavimas, taip išsprendžiant duomenų fragmentacijos problemą. Siūlymas sukeltų riziką nepasiekti Įstatymu nustatytos reformos tikslų. Duomenų valdysenos objektas – visos valstybės informacinės sistemos ir registrai, taip pat žinybinės sistemos ar bazės. Siūlymas padarytų neįmanomą efektyvią integraciją, nes vienai institucijai tektų derintis prie šimtų, kas yra neracionalu.</p>
2.	Valstybės įmonė Registrų centras	<p>1. Pagal Aprašo 5 ir 7 punktus, registrų ir informacinių sistemų valdytojai ir (ar) tvarkytojai parengia pirminių duomenų struktūros aprašus. Svarstytina, kaip šios nuostatos dera tarpusavyje ir kodėl aprašus reikia rengti ir teikti du kartus. Taip pat iš Aprašo nuostatų nėra aišku, koks šių aprašų parengimo tikslas, kas vyksta po to, kai aprašai parengti ir pateikti, ar duomenys bus teikiami pagal šiuos aprašus, kokius duomenis ir kada pradėti teikti, kokiu dažnumu teikti ir kokiais terminais. Manytina, kad visų registruose ir informacinėse sistemose tvarkomų duomenų automatinis teikimas į VDV IS pagal parengtus aprašus, neatsižvelgiant, ar yra būtinybė juos teikti Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo (toliau – Įstatymas) 21 str. 1 d. nurodytiems tikslams pasiekti, nebūtų racionalus ir neatitiktų</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Pirminių duomenų struktūros aprašų parengimo tikslas – žinoti, kokius duomenis turi registrų ir informacinių sistemų valdytojai ar tvarkytojai, tam, kad potencialūs vartotojai galėtų gauti efektyvesnę paslaugą. Iš Agentūros gautų pirminių duomenų struktūros aprašų sudaromas Viešasis valstybės duomenų metaduomenų katalogas, iš kurio vartotojai galės formuoti savo duomenų poreikius. Konkretus valstybės duomenų teikimas ir terminai reglamentuoti Aprašo 6 punkte pagal Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytus tikslus. Automatinio visų registruose ir informacinėse sistemose tvarkomų duomenų teikimo nebus, tačiau sukūrus katalogą bus galima greitai nustatyti, kur yra reikalingi duomenys, ir inicijuoti jų gavimą per jau sukurtas sąsajas.</p>

		duomenų kiekio mažinimo principų. Taip pat siūlome kartu su Aprašu patvirtinti pirminių duomenų struktūros aprašo formą.	Vyriausybės nutarimu tvirtinti pirminių duomenų struktūros aprašo formą netikslinga, nes būtų nelanksti ir ilga procedūra prireikus ją pakeisti ar patikslinti. Be to, Aprašo 3.4 papunktyje nustatyta, kas turi būti nurodoma pirminių duomenų struktūros apraše.
		<p>2. Aprašo 8 punkte siūloma nustatyti, kad iš registru, informacinių sistemų į VDV IS teikiamos pirminių duomenų, administracinių duomenų kopijos, informacija, dokumentai ir (arba) jų kopijos pagal standartizuotus duomenų teikimo sąlygų aprašus, netaikant Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme (toliau – VIIVĮ) nustatytų reikalavimų dėl sutarčių sudarymo. Atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo 21 str., kuris nustato išimtį dėl VIIVĮ nustatytų reikalavimų dėl duomenų teikimo sutarčių sudarymo netaikymo, reglamentuoja valstybės duomenų valdymo, tvarkymo ir naudojimo tikslus. Įstatymo 2 str. 21 d. apibrėžta valstybės duomenų sąvoka – „Valstybės duomenys – šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais Valstybės duomenų valdysenos informacinėje sistemoje ir Valstybės duomenų valdymo platformoje kaupiamos pirminių duomenų, administracinių duomenų kopijos, informacija, dokumentai ir (arba) jų kopijos ir kiti duomenys, išskyrus statistinius duomenis.“ Atsižvelgdami į tai, manome, kad išimtis dėl VIIVĮ nustatytų reikalavimų dėl duomenų teikimo sutarčių sudarymo netaikymo turi būti taikoma tik Agentūrai teikiant duomenis iš VDV IS. Tais atvejais, kai duomenų teikėjai teikia registru ir informacinių sistemų duomenis į VDV IS, duomenų teikimas turi vykti vadovaujantis VIIVĮ nustatytais reikalavimais dėl duomenų teikimo sutarčių. Siūlome atsisakyti Aprašo 8 punkte nurodytos nuostatos dėl VIIVĮ nustatytų reikalavimų netaikymo.</p> <p>Apraše net minimaliai nedetalizuojamas sąlygų aprašo turinys / apimtis / sąvoka, dėl ko nėra aišku ko gali tikėtis</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta. Žr. Teisingumo ministerijos 1 pastabą.</p> <p>Apraše netikslinga nustatyti standartizuoto duomenų teikimo sąlygų aprašo turinio, jis rengiamas atsižvelgiant</p>

		<p>valstybės duomenų teikėjas, pavyzdžiui ar bus nurodytas duomenų teikimo būdas, techniniai reikalavimai/parametrai, kontaktiniai asmenys techninių kliūčių šalinimui ir kitos duomenų teikimo sutartims būdingos sąlygos, nenurodytos Agentūros kreipimesi.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad atsisakoma duomenų teikimo į VDV IS sutarčių, šame teisės akte turi būti nurodyta, koks yra standartizuotų duomenų ar paslaugų teikimo sąlygų aprašų turinys (bent jau kaip ir pirminių duomenų struktūros aprašo atveju (3.4 p.).</p>	<p>į Reglamento (ES) 2016/679 28 straipsnio 3 dalies reikalavimus.</p>
		<p>3. Pagal Aprašo 6 punktą Agentūra kreipiasi į valstybės duomenų teikėjus ir nustato konkretų valstybės duomenų pateikimo terminą. Pažymėtina, kad Agentūrai kreipiantis į valstybės duomenų teikėjus dėl duomenų teikimo į VDV IS nėra pakankama nurodyti tik duomenų pateikimo terminą. Būtina nurodyti kokius duomenis privaloma pateikti, kokiu dažnumu, kiek laiko, kokiu tikslu, kokiu teisiniu pagrindu ir kt. Tokia informacija yra būtina siekiant teisinio aiškumo, kadangi duomenys bus teikiami ne sudarant duomenų teikimo sutartis, o pagal standartizuotus duomenų teikimo sąlygų aprašus, kaip nurodyta Aprašo 8 punkte. Taip pat svarstytina, kaip tai suderinama su VDV IS nuostatais, kuriuose numatyta kokia duomenų apimtis teikiama iš konkrečių registrų ir informacinių sistemų, taip pat, ar bus nutraukiamos su Lietuvos statistikos departamentu pasirašytos duomenų teikimo sutartys.</p> <p>Registrų ir informacinių sistemų duomenys turi būti teikiami teisės aktų nustatyta tvarka, ir už tai atsako registro ar informacinės sistemos tvarkytojas. Teikiant duomenis tiek pagal sutartis, tiek pagal prašymus, juose turi būti nurodyta kokius duomenis norima gauti, duomenų naudojimo tikslas ir teisinis duomenų gavimo pagrindas. Tai privalomi prašymo ar sutarties duomenys, užtikrinantys teisėtą duomenų teikimą. Atsižvelgdami į tai, siūlome detalizuoti,</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>VDV IS nuostatai bus koreguojami teisės aktų nustatyta tvarka pagal poreikį. Kreipiantis dėl duomenų, kartu planuojama teikti ir VDV IS nuostatų pakeitimo projektą. Pažymėtina, kad, Agentūrai kreipiantis į valstybės duomenų teikėjus dėl duomenų teikimo į VDV IS, duomenų bus prašoma Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytiems tikslams (taip nurodyta ir Aprašo 6 punkte). Be to, Įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 5 punkte įtvirtinta Agentūros teisė neatlygintinai gauti pirminius duomenis ir administracinius duomenis, informaciją, dokumentus ir (arba) jų kopijas Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais.</p> <p>Iki 2023 m. sausio 1 d. pasirašytos sutartys su duomenų teikėjais galios tol, kol nebus poreikio jų keisti. Naujų sutarčių, vadovaujantis Įstatymo 21 straipsnio 3 dalimi, neplanuojama sudaryti.</p>

		<p>kad Agentūra kreipiasi raštu ir kad kreipimesi nurodomas konkretus tikslas (vienas iš Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų) ir konkretus teisinis pagrindas (konkrečios Įstatymo ir Aprašo nuostatos).</p> <p>Šios nuostatos turi būti nurodytos kiekvieną kartą Agentūrai kreipiantis dėl duomenų gavimo, kad registro ar informacinės sistemos tvarkytojas galėtų pateikti informaciją duomenų subjektams, kai jie kreipiasi dėl BDAR numatytų jų teisių įgyvendinimo. Atsisakius duomenų teikimo į VDV IS sutarčių, Agentūros kreipimesi turi būti išdėstytos visa teisėtam duomenų gavimui būtina informacija.</p>	
		<p>4. Aprašo 10 punkte nurodyta, kad duomenys į VDV IS teikiami naudojant standartinę VDV IS jungtį, išskyrus atvejus, kai toks būdas neįmanomas technologiškai ar dėl kitų objektyvių priežasčių. Atsižvelgiant į nustatytas išimtis, siūlome Aprašo 8 arba 10 punkte nurodyti, kad tais atvejais, kai duomenys nėra teikiami naudojant standartinę VDV IS jungtį, duomenys į VDV IS teikiami sudarius duomenų teikimo sutartis.</p> <p>Standartinė VDV IS jungtis nebus naudojama jei toks būdas neįmanomas technologiškai ar dėl kitų objektyvių priežasčių, todėl Agentūra, siekdama užtikrinti valstybės duomenų pateikimą, parinkdama kitą duomenų teikimo būdą, turi atsižvelgti ir į šias priežastis, t. y. yra duomenų teikėjo galimybės duomenis teikti Agentūros norimais būdais.</p> <p>Pagal Įstatymą Vyriausybė nustato valstybės duomenų gavimo, tvarkymo ir teikimo tvarką. Įstatymu nėra suteikiama teisė perleisti tokias teises Agentūrai, t. y. Agentūrai vienašališkai nustatyti tik jai patogų duomenų gavimo būdą bet kokiam duomenų teikėjui, neatsižvelgiant į duomenų teikėjo galimybes (finansines, technines ir kt.).</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymu siekiama įgalinti greitą valstybės duomenų gavimą ir teikimą. Duomenų teikimo būdus suderinti susitarimu ar sutartimi su kiekvienu valstybės registru, informacinių sistemų duomenų valdytoju ir (ar) tvarkytoju sudėtinga, kai kuriais atvejais ir neįmanoma bei nebūtų pasiekti Įstatymo tikslai operatyviai gauti ir teikti valstybės duomenis. Agentūra pagal Įstatymo 5 straipsnio 1 dalį yra įstaiga, dalyvaujanti formuojant valstybės politiką valstybės duomenų valdysenos srityje, todėl tai Agentūros kompetencijos klausimas. Be to, pagal Valstybės duomenų agentūros nuostatų, patvirtintų Vyriausybės 2022 m. gruodžio 21 d. Nr. 1295 „Dėl Valstybės duomenų agentūros nuostatų patvirtinimo“, 14.13 papunktį Agentūra turi teisę nustatyti valstybės duomenų teikimo būdus. Pažymėtina, kad valstybės duomenų teikimo būdai bus nustatomi atsižvelgiant į duomenų teikėjų galimybes.</p>
3.	Lietuvos	1. Valstybės duomenų gavimo, tvarkymo ir teikimo tvarkos	Iš dalies atsižvelgta.

	Respublikos susisiekimo ministerija	<p>aprašo projekto 8 punkte numatyta, kad iš registų, informacinių sistemų į Valstybės duomenų valdysenos informacinę sistemą teikiamos pirminių duomenų, administracinių duomenų kopijos, informacija, dokumentai ir (arba) jų kopijos pagal standartizuotus duomenų teikimo sąlygų aprašus, netaikant Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme nustatytų reikalavimų dėl sutarčių sudarymo. Tuo tarpu Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymas nenumato išimties dėl Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme nustatytų reikalavimų dėl sutarčių sudarymo, kai duomenys teikiami iš registų, informacinių sistemų į Valstybės duomenų valdysenos informacinę sistemą. Atsižvelgiant į tai, siūlome tikslinti Valstybės duomenų gavimo, tvarkymo ir teikimo tvarkos aprašo projekto 8 punktą tuo aspektu.</p>	<p>Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo (toliau – Įstatymas) 21 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad tvarkant valstybės duomenis šio straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams, netaikomi Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme nustatyti reikalavimai dėl duomenų teikimo sutarčių sudarymo, išskyrus atvejus, kai oficialiosios statistikos tikslams valstybės duomenys tvarkomi kartu su statistiniais duomenimis. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme duomenų tvarkymas apima ir duomenų rinkimą (gavimą) ir teikimą, todėl manytina, kad Aprašo 8 punktas atitinka Įstatymo reikalavimus.</p> <p>Be to, atkreiptinas dėmesys, kad duomenų gavimas iš jų valdytojų be sutarčių jau vykdomas pagal Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.</p>
4.	Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos	<p>1. Aprašo projektu nustatant valstybės duomenų gavimo, tvarkymo ir teikimo tvarką turi būti laikomasi bendros terminijos, įtvirtintos valstybės informacinių išteklių valdymą ir kibernetinį saugumą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Aprašo projekto 19 punktu nustačius Valstybės duomenų valdymo agentūros (toliau – Agentūra) teisę laikyti savo valdomus ir tvarkomus valstybės duomenų išteklius Europos Sąjungos valstybėse narėse, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir (arba) Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (NATO) valstybėse narėse esančiuose duomenų centruose, nenaudotinos „Valstybės duomenų agentūros tinklo“, kuriame užtikrinamas automatizuotas keitimasis duomenimis tarp sistemų, sąvoka, nurodyta Aprašo projekto 3.6 papunktyje, juo labiau, kad minėtas</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Aprašo 18 punkte (buvęs 20 punktas) aiškiai nurodoma, kad bet koks duomenų tvarkymas yra šifruojamas: „Visi valstybės duomenys ir valstybės duomenų tvarkymo procedūros <...>, šifruojamos.“ Išoriniai tinklai paminėti papildomai, siekiant pabrėžti išorinėje infrastruktūros dalyje tvarkomų ir (ar) perduodamų duomenų šifravimą: „įskaitant bet kokių duomenų gavimą ar teikimą išorinių tinklu“.</p>

		<p>duomenų centras veikia kitame tinkle, ar „išorinio tinklo“ sąvoka, nurodyta Aprašo projekto 20 punkte, nes šiuo atveju neaišku, kas yra išorė, ir sudaromas įspūdis, kad vidiniame tinkle duomenys neturi būti šifruojami. Pažymėtina, kad Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu taip pat nustatytas Saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo naudojimas. Aprašo projekto 19 punkte taisytina formuluotė „savo... valstybės duomenų išteklius“ – Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas nustato „valstybės informacinių išteklių“ sąvoką. Taip pat neaišku, ko veikimas ir kokių sistemų keitimasis nustatomas Aprašo projekto 3.6 papunktyje – Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu apibrėžtos valstybės informacinės sistemos ir informacinės sistemos, kuriose tvarkoma vidaus administravimui skirta informacija, o Aprašo projekto 5 punkte nustatomas registrų, informacinių sistemų trumpinys.</p>	
		<p>2. Pastebime, kad Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdymo įstatymu (toliau – Įstatymas) nustatyta, kad Oficialiosios statistikos portalas – interneto svetainė, kurioje suteikiama daugiafunkcė prieiga prie oficialiąją statistiką tvarkančių įstaigų rengiamos statistinės informacijos. Aprašo projekto 3.2 ir 3.7 papunkčiuose, 25 punkte nurodytas prašymo gauti valstybės duomenis teikimas ar standartizuotų valstybės duomenų metaduomenų rinkinių sąrašo viešinimas Viešajame valstybės duomenų metaduomenų kataloge per šį portalą įstatymu nenumatytas. Taip pat neaišku, ar prašymas teikti valstybės duomenis suprantamas kaip neapdorotų pirminių duomenų gavimas, nes taip apibrėžti valstybės duomenys (valstybės duomenys – Oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdymo įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais VDV IS kaupiamos pirminių duomenų, administracinių duomenų kopijos, informacija, dokumentai ir (arba) jų kopijos ir kiti duomenys, išskyrus statistinius</p>	<p>Neatsižvelgta. Prašymas teikti valstybės duomenis bus tenkinamas atsižvelgiant į pareiškėjo teisę gauti atitinkamus duomenis. Tai gali būti pirminių duomenų kopijos, jei pareiškėjas turi pakankamą pagrindą Įstatyme nustatytiems tikslams naudoti tokio detalumo duomenis. Jei ne – taikomos konfidencialumo užtikrinimo taisyklės. Neįžvelgtina prieštaros Įstatymui. Oficialiosios statistikos portalas yra naudojamas visai Agentūros parengtai informacijai viešinti, taip pat kaip sąsaja paslaugoms teikti. Nors Įstatyme įvardyta tik statistinė informacija, tai nereiškia, kad negalima skelbti kitos informacijos, tačiau taip pabrėžiama, kad Oficialiosios statistikos portalas yra pagrindinė priemonė pasiekti oficialiąją statistinę informaciją.</p>

		duomenis) įskaitant registrų, valstybės informacinių sistemų ir informacinių sistemų valdytojų ir (ar) tvarkytojų pateiktus asmens duomenis, nes pagal Aprašo projekto 25 punkte pateikiamą nuorodą į Įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 1 punktą, darytina išvada, kad tokia galimybė valstybės duomenų vartotojams sudaroma. Siūlome tikslinti nuostatas nurodytais aspektais.	
		3. Aprašo projekto 5 punkte nustatoma, kad registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų valdytojai ir (ar) tvarkytojai Agentūros nustatytu terminu pateikia visų savo valdomų ir (ar) tvarkomų pirminių duomenų struktūros aprašus. Nėra aišku, kodėl nesuderinus su registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų valdytojais ir (ar) tvarkytojais nustatoma, kad Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams pasiekti bus reikalingi visi jų valdomi ir (ar) tvarkomi pirminiai duomenys. Reikėtų atsižvelgti į tai, kad valdomi ir (ar) tvarkomi yra registrai ir valstybės informacinės sistemos (ar informacinės sistemos), o ne pirminiai duomenys, ir į tai, kad Įstatymas nustato prievolę teikti duomenis 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams pasiekti, todėl siūlome 5 punkte žodžius „visų savo valdomų ir (ar) tvarkomų“ išbraukti. Taip pat nenurodyta, ar prieš kreipiantis į informacinių sistemų, registrų valdytojus ir (ar) tvarkytojus turi būti papildyta Valstybės duomenų valdysenos programa.	Neatsižvelgta. Pirminių duomenų struktūros aprašų parengimo tikslas – žinoti, kokius duomenis turi registrų ir informacinių sistemų valdytojai ar tvarkytojai, tam, kad potencialūs vartotojai galėtų gauti efektyvesnę paslaugą. Iš Agentūros gautų pirminių duomenų struktūros aprašų sudaromas Viešasis valstybės duomenų metaduomenų katalogas, iš kurio vartotojai galės formuoti savo duomenų poreikius. Konkretus valstybės duomenų teikimas ir terminai reglamentuoti Aprašo 6 punkte pagal Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytus tikslus. Automatinio visų registruose ir informacinėse sistemose tvarkomų duomenų teikimo nebus, tačiau sukūrus katalogą bus galima greitai nustatyti, kur yra reikalingi duomenys, ir inicijuoti jų gavimą per jau sukurtas sąsajas. Prieš kreipiantis į informacinių sistemų, registrų valdytojus ir (ar) tvarkytojus dėl duomenų struktūrų aprašų, Valstybės duomenų valdysenos programa nebus pildoma, ji bus pildoma vėlesniame etape – prieš kreipiantis pagal Aprašo 6 punktą.
		4. Taisytinas Aprašo projekto 4 punkto antras sakinyss – pagal skyriaus „Valstybės duomenų gavimas į VDV IS“ suprantam, kad turi būti kalbama apie duomenų gavimą, tačiau 4 punkto 2 sakinyss yra apie VDV IS duomenų teikimą (analogiška nuostata yra 27.1 papunktyje). Manome, kad žodis „teikimo“ turi būti pakeistas į „gavimo“.	Neatsižvelgta. Agentūra, vadovaudamasi Valstybės duomenų agentūros nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. 1295 „Dėl Valstybės duomenų agentūros nuostatų patvirtinimo“ 14.13 papunkčiu, turi teisę nustatyti valstybės duomenų teikimo būdus. Todėl žodis „teikimo“ nekeistinas į

			„gavimo“.
		<p>5. Nutarimo projekto 4.1 papunktyje nustatoma Nutarimo įsigaliojimo data – 2023 m. sausio 1 d. Atkreiptinas dėmesys, kad nuo minėtos datos, Aprašui įsigaliojus, Agentūra kreipiasi į valstybės duomenų teikėjus ir nustato konkretų valstybės duomenų pateikimo terminą, ne ilgesnį kaip 30 dienų arba 5 darbo dienos, kai valstybės duomenys teikiami esant paskelbtai nepaprastajai padėčiai ar ekstremaliajai situacijai (Aprašo projekto 6 punktas). Atsižvelgiant į tai, kad registrų ar valstybės informacinių sistemų valdytojai ir tvarkytojai, kaip valstybės duomenų teikėjai, gali būti nepasirengę ir (ar) neturėti techninių galimybių teikti duomenis VDV IS, o registrų ir valstybės informacinių sistemų pritaikymas duomenims teikti pareikalautų papildomų laiko ir materialinių išlaidų, siūlome numatyti vėlesnį Aprašo įsigaliojimo terminą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įsigaliojus Įstatymui, yra poreikis kuo greičiau pradėti teikti valstybės duomenis pagal Įstatymo reikalavimus, todėl nėra galimybės pavėlinti įsigaliojimo datą.</p>
		<p>6. Aprašo projekto 7 punkte nustatoma, kad prieš pradėdami teikti į VDV IS duomenis, registrų, informacinių sistemų valdytojai ir (ar) tvarkytojai per Agentūros nustatytą duomenų pateikimo terminą, ne ilgesnį kaip 20 darbo dienų, išskyrus Įstatymo 21 straipsnio 4 dalyje nustatytus atvejus (ekstremaliųjų situacijų ir įvykių, nepaprastosios padėties ir krizių operatyvaus valdymo tikslams), parengia ir Agentūrai pateikia pirminių duomenų struktūros aprašą, apimančį Viešajam valstybės duomenų metaduomenų katalogui sudaryti reikalingą informaciją apie duomenis. Kadangi Aprašo projekto 7 punktas iš esmės atkartoja 5 punktą, išskyrus 20 darbo dienų terminą, siūlytume jį panaikinti. Nėra aišku, kodėl nenumatyta derinti struktūros aprašų pateikimo terminų su registrų, valstybės informacinių sistemų ir kitų informacinių sistemų valdytojais ir (ar) tvarkytojais, kodėl nenumatyta termino pratęsimo galimybė, jei pvz., bus poreikis didelės apimties ar specialiai adaptuotų duomenų pateikimui.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Aprašo 5 ir 7 punkte nustatyti skirtingi procesai, todėl netikslinga šių punktų sujungti. Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo 7 punktas patikslintas pagal kitų suinteresuotų institucijų pastabas.</p> <p>Įstatymu siekiama įgalinti platesnį valstybės duomenų panaudojimą ir patenkinti poreikį greitai gauti ir teikti valstybės duomenis. Struktūros aprašo pateikimo terminą suderinti susitarimu su kiekvienu valstybės registrų, informacinių sistemų duomenų valdytoju ir (ar) tvarkytoju būtų sudėtinga, kartais ir visai neįmanoma bei nebūtų pasiekti Įstatymo tikslai operatyviai gauti, teikti valstybės duomenis.</p>

		<p>7. Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad Įstatymu nustatyta, jog nedaromas poveikis registrų, informacinių sistemų valdytojams ir tvarkytojams atlikti pareigą laikytis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas). Reglamento (ES) 2016/679 28 str. 3 d. nustatyta, kad „duomenų tvarkytojo atliekamas duomenų tvarkymas reglamentuojamas sutartimi ar kitu teisės aktu pagal Sąjungos arba valstybės narės teisę, kurie yra privalomi duomenų tvarkytojui duomenų valdytojo atžvilgiu ir kurioje nustatomi duomenų tvarkymo dalykas ir trukmė, duomenų tvarkymo pobūdis ir tikslas, asmens duomenų rūšis ir duomenų subjektų kategorijos bei duomenų valdytojo prievolės ir teisės. Toje sutartyje ar kitame teisės akte visų pirma nustatoma, kad duomenų tvarkytojas <...>“. Taigi standartizuoti duomenų teikimo sąlygų aprašai privalo turėti turinį, kuris atitiktų Reglamento (ES) 2016/679 28 str. 3 d. papunkčius, todėl siūlome papildomai nustatyti standartizuoto duomenų teikimo sąlygų aprašo turinį Aprašo projekte.</p>	<p>Neatsižvelgta. Apraše netikslinga nustatyti standartizuoto duomenų teikimo sąlygų aprašo turinio, jis rengiamas atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2016/679 28 straipsnio 3 dalies reikalavimus.</p>
		<p>8. Aprašo projekto 19 punkte nustatyta, kad Agentūra turi teisę laikyti savo valdomus ir tvarkomus valstybės duomenų išteklius Europos Sąjungos valstybėse narėse, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir (arba) Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (NATO) valstybėse narėse esančiuose duomenų centruose. Atsižvelgus į Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 43³ straipsnio 2 dalį, reglamentuojančią, kad Institucijos privalo Vyriausybės nutarimu patvirtintų valstybės informacinių išteklių, kurie turi būti prieinami karo, nepaprastosios padėties, ekstremaliųjų situacijų ar kitais krizių atvejais, kopijas Vyriausybės nustatyta tvarka laikyti ne Lietuvos</p>	<p>Neatsižvelgta. Vadovaudamasi Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 43³ straipsnio 2 dalimi, Vyriausybė turi priimti nutarimą, nustatantį valstybės informacinių išteklių, kurie turi būti prieinami karo, nepaprastosios padėties, ekstremaliųjų situacijų ar kitais krizių atvejais, kategorijas. Tačiau šis nutarimas priklauso kitos ministerijos (ne Finansų ministerijos) kuravimo sričiai.</p>

		Respublikoje esančiuose duomenų centruose, bet kituose Europos Sąjungos valstybėse narėse, Europos ekonominės erdvės valstybėse ir (arba) Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos (NATO) valstybėse narėse esančiuose duomenų centruose, siūlome Aprašo projekto 19 punkte patikslinti, kokius būtent valstybės informacinius išteklius laikys ES duomenų centruose.	
5.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija	1. Pagal Įstatymo 20 straipsnio 8 dalį „valstybės duomenys tvarkomi įmanomai trumpiausią laiką, <i>atsižvelgiant į duomenų tvarkymo tikslus</i> . Valstybės duomenų tvarkymo <i>terminus</i> nustato Vyriausybė“. Tokios nuostatos suponuoja, kad valstybės duomenis tvarkant skirtingais tikslais, kurie nustatyti Įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje, turi būti nustatyti ir skirtingi jų tvarkymo terminai. Tačiau Aprašo 19 punkte nustatytas tik vienas valstybės duomenų tvarkymo terminas – 25 metai nuo jų gavimo dienos. Siūlome tikslinti ir pagrįsti siūlomą teisinį reguliavimą, nes teikime Vyriausybei nepateiktas šio termino pagrindimas.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Visi duomenys, tvarkomi Įstatymo 21 str. 1 d. numatytais tikslais, yra tvarkomi dėl svarbaus viešojo intereso (20 str. 9 d.), kuris yra neterminuotas. Esamu metu neegzistuoja tokių žymių skirtumų tarp Įstatymo 21 str. 1 d. numatytų duomenų tvarkymo tikslų, kad būtų būtina nustatyti skirtingus duomenų tvarkymo terminus, todėl įvertinus duomenų tvarkymo tikslus ir atsižvelgiant į neterminuotą viešąjį interesą, kuriuo grindžiamas duomenų tvarkymas, siūloma nustatyti vieną bendrą duomenų tvarkymo terminą – 25 m.</p> <p>Taip pat skirtingų tvarkymo terminų valstybės duomenims nustatymas būtų kliūtimi siekiant užtikrinti sklandų valstybės duomenų teikimą siekiant įgyvendinti Įstatymo 21 str. 1 d. numatytus tikslus. Tie patys VDVIS duomenys gali būti panaudojami skirtingiems tikslams ir tuo pat metu. Be to, sudėtinga prognozuoti, kada ir kuriam tikslui jų prireiks. Projektas „Valstybės informacinių išteklių integracija į duomenų ežerą“ sudaro prielaidas didelės apimties duomenų konsolidacijai ir nuolatiniam srautui užtikrinti, todėl šitam Tvarkos apraše nereikėtų fragmentuoti duomenų saugojimo terminų pagal konkrečius tikslus, nes praktiškai to nebus įmanoma įgyvendinti arba pareikalaus neadekvačiai didelės administracinės naštos.</p> <p>Pastebėtina, kad Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija pastabų neturėjo.</p>

		<p>2. <u>Dėl susijusių aspektų</u></p> <p>Statistikos kolegijos nuostatų 3.1 papunktyje nurodoma, kad <i>Statistikos kolegija rengia ir teikia Agentūrai siūlymus sprendžiant klausimus, susijusius su Statistikos kolegijos veiklos tikslu, ir Vyriausybės jai pavestus klausimus, susijusius su <u>dalyvavimu formuojant oficialiosios statistikos valstybės politiką</u> ir šios politikos įgyvendinimu</i>. Analogiška nuostata (su nuoroda į <u>dalyvavimą formuojant valstybės politiką</u>) siūloma ir Nuostatų 3.1 papunktyje.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad Vidaus reikalų ministerija yra parengusi ir Vyriausybei pateikusi Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo ir lydinčiųjų įstatymų projektus (TAP-22-2031, TAIS Nr.22-11297(3) - šie projektai po įvertinimo Vyriausybės kanceliarijoje yra grąžinti rengėjams tikslinti, šiame „pakeite“ kaip lydinčysis projektas - siūlomas keisti ir Vyriausybės įstatymas (jame siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos dėl Vyriausybės įstaigų (Vyriausybės įstaigos nebedalyvautų formuojant valstybės politiką atitinkamo ministro valdymo srityje). Siekiant teisinio reguliavimo sistemiškumo, vėliau turės būti keičiami ir specialieji įstatymai (įskaitant ir Įstatymą), reglamentuojantys Vyriausybės įstaigų veiklą, suderinant juos su minėto Vyriausybės įstatymo pakeitimo įstatymo projektu.</p> <p>Siūlome įvertinti šį aspektą ir įvertinti poreikį Statistikos kolegijos nuostatuose ir Nuostatuose duoti nuorodą į <u>dalyvavimą formuojant oficialiosios statistikos valstybės</u></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Statistikos kolegijos nuostatai ir Valstybės duomenų valdymo kolegijos nuostatai parengti vadovaujantis šiuo metu galiojančiu Įstatymu. Įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad Agentūra yra Vyriausybės įstaiga, dalyvaujanti formuojant valstybės politiką finansų ministrui pavestose oficialiosios statistikos valdymo srityje ir valstybės duomenų valdysenos srityje. Šiuo metu nėra teisinio pagrindo Statistikos kolegijos nuostatuose ir Valstybės duomenų valdymo kolegijos nuostatuose naudoti kitokias formuluotes, nei jos yra įtvirtintos Įstatyme. Jeigu ateityje bus pakeistas Įstatymas, atitinkamai bus įvertintas poreikis keisti ir įgyvendinamuosius teisės aktus.</p>
--	--	--	--

		<u>politikq.</u>	
--	--	------------------	--
